

Základní škola Havířov-Město M. Kudeřikové 14 okres Karviná, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ŠKOLA BRÁNA VĚDĚNÍ

Ze školy by měl vycházet mladý člověk jako harmonická osobnost, nikoli jako specialista Albert Einstein

OBSAH

1. Identifikační údaje

- 1.1. Název školního vzdělávacího programu
- 1.2. Údaje o škole
- 1.3. Zřizovatel
- 1.4. Platnost dokumentu

2. Charakteristika školy

- 2.1. Úplnost a velikost školy
- 2.2. Charakteristika pedagogického sboru
- 2.3. Dlouhodobé projekty

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

- 3.1. Zaměření školy
- 3.2. Výchovné a vzdělávací strategie
- 3.3. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 3.4. Zabezpečení žáků nadaných a mimořádně nadaných
- 3.5. Začlenění průřezových témat

4. Učební plán

- 4.1. Tabulace učebního plánu
- 4.2. Poznámky k učebnímu plánu

5. Učební osnovy

- 5.1. Učební osnovy pro 1. stupeň ZŠ
 - 5.1.1. Jazyk a jazyková komunikace
 - 5.1.2. Matematika a její aplikace
 - 5.1.3. Informační a komunikační technologie
 - 5.1.4. Člověk a jeho svět
 - 5.1.5. Umění a kultura
 - 5.1.6. Člověk a zdraví
 - 5.1.7. Člověk a svět práce
- 5.2. Učební osnovy pro 2. stupeň ZŠ
 - 5.2.1. Jazyk a jazyková komunikace
 - 5.2.2. Matematika a její aplikace
 - 5.2.3. Informační a komunikační technologie
 - 5.2.4. Člověk a společnost
 - 5.2.5. Člověk a příroda
 - 5.2.6. Umění a kultura
 - 5.2.7. Člověk a zdraví
 - 5.2.8. Člověk a svět práce
 - 5.2.9. Volitelné předměty
- 5.3. Průřezová témata
 - 5.3.1. Osobnostní a sociální výchova – OSV
 - 5.3.2. Výchova demokratického občana – VDO
 - 5.3.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS
 - 5.3.4. Multikulturní výchova – MKV
 - 5.3.5. Environmentální výchova – EV
 - 5.3.6. Mediální výchova – MDV

6. Hodnocení žáků školy

- 6.1. Pravidla pro hodnocení žáků
 - 6.1.1. Způsoby hodnocení
 - 6.1.2. Kritéria hodnocení

Školní vzdělávací program

1.1. Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání – „Škola brána vědění“

1.2. Údaje o škole:

název školy:

Základní škola Havířov – Město M. Kudeřikové 14 okres Karviná, příspěvková organizace

adresa školy:

M. Kudeřikové 14/1143, 736 01 Havířov – Město

ředitel: **Mgr. Jiří Brabec**

IČO: 62331248

tel.: 596 811 239

e-mail: posta@zsmk.eu

www stránky: www.zsmk.eu

1.3. Zřizovatel

Název: Statutární město Havířov

Adresa: Svornosti 2/86, 736 01 Havířov-Město

Tel: 596 803 111

Fax: 596 803 350

e-mail: posta@havirov-city.cz

www stránky: www.havirov-city.cz

1.4. Platnost dokumentu od: 3. 9. 2007

1.9.2008 – Aktualizace č. 1

1.9.2011 – Aktualizace č. 2

1.1.2012 – Aktualizace č. 3

1.9.2012 – Aktualizace č. 4

1.9.2013 – Aktualizace č. 5

1.9.2014 – Aktualizace č. 6

1.9.2015 – Aktualizace č. 7

1.9.2016 – Aktualizace č. 8

1.9.2018 – Aktualizace č. 9

1.9.2020 – Aktualizace č. 10

1.9.2021 – Aktualizace č. 11

1.9.2022 – Aktualizace č. 12

1.9.2023 – Aktualizace č. 13

Mgr. Jiří Brabec
ředitel školy

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Havířov – Město M. Kudeříkové 14 okres Karviná, příspěvková organizace je úplná základní škola zřízená statutárním městem Havířov s kapacitou 550 žáků. Základní škola poskytuje základní vzdělání. Směřuje k naplnění kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Kompetence představují soubory znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v učení i v životě a umožňují žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích. Škola sdružuje školní družinu a školní jídelnu. Školní budova má charakter pavilónové školní budovy, byla založena v roce 1965.

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří 26 učitelů 1 speciální pedagog, 1 sociální pedagog, 3 vychovatelky školní družiny, 1 vychovatel školní družiny a 2 asistentky pedagoga.

Všichni učitelé splňují podmínku odborné kvalifikace a vysokoškolského vzdělání.

Speciální pedagog a sociální pedagog splňují podmínku odborné kvalifikace a vysokoškolského vzdělání. Všechny vychovatelky a vychovatel školní družiny splňují odbornou a pedagogickou způsobilost. Obě asistentky splňují podmínku odborné kvalifikace.

2.3. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola se účastní 8 dlouhodobých projektů:

a) Celoměstský projekt „Dopravní výchova“

Hlavním cílem projektu je seznámení žáků se zásadami dopravních předpisů, včetně praktických činností na dopravním hřišti. Je určen žákům 3.+4.+5. tříd v rozsahu 5 hodiny ročně (2 hodiny teorie, 2 hodiny praxe a 1 hodina testy ve třídě).

b) Celoměstský projekt „Havířovská liga základních škol“

Škola se každoročně v průběhu celého školního roku účastní sportovních soutěží mezi žáky havířovských škol. Jedná se o tyto sporty: atletika, basketbal, florbal, orientační běh, plavání, přespolní běh, sálová kopaná, stolní tenis, šachy, šplh, štafetový běh, volejbal, vybíjená, x-boj a bezkontaktní rugby.

c) Ovoce do škol

Projekt podporuje spotřebu ovoce a zeleniny u žáků 1. stupně základních škol za pomoci evropských a státních dotací. Výrobky jsou dodávány přímo do škol, která uzavře smlouvu s některým ze schválených dodavatelů. Výhodou je, že si žáci mohou tyto výrobky vyzvednout zdarma ve své škole, kam jsou dodávány pravidelně po předběžné dohodě se školou, minimálně však 1x měsíčně.

d) Mléko v evropských školách

Tento projekt je uskutečněn pod záštitou a s finanční podporou Evropské unie a České republiky, kdy hlavním cílem projektu je podpořit spotřebu mléka a mléčných výrobků u dětí a dospívající

mládeže. Garantem projektu v ČR je Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF). Do projektu jsou zapojeni žáci 1.-5. tříd.

f) Hasík CZ

Projekt je zaměřen na výchovu dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Tento preventivní program je určen pro děti na základních školách v celé České republice. Jeho hlavním cílem je předat důležité informace a návyky v oblasti prevence před požáry a mimořádnými událostmi. Výuka probíhá hravou a názornou formou v jednotlivých třídních kolektivech na prvním i druhém stupni ZŠ a vedou ji odborně vyškolení instruktoři z řad profesionálních a dobrovolných sborů. Každý věk má svoje specifické nároky. Proto má výuka dětí svoji určenou formu ve věkové skupině od 7 do 10 let a trochu odlišnou pro žáky ve věku od 11 do 14 let.

g) Odznak všestrannosti olympijských vítězů

Robert Změlík a Roman Šebrle, olympijští vítězové v desetiboji, královské atletické disciplíně, se rozhodli připravit pro žáky základních škol atraktivní pohybový program s názvem Odznak Všestrannosti Olympijských Vítězů - OVOV. Kladou si za cíl přispět ke zvýšení osobní aktivity co největšího počtu dívek a chlapců a dát současné generaci školáků příležitost zkusit sportovní začátky podobnou formou, jaká se osvědčila jim. Jako patroni projektu OVOV působí medailisté a účastníci Olympijských her, Mistrovství světa a Mistrovství Evropy, kteří se kromě jiného zúčastní i okresních a krajských kol soutěží družstev OVOV.

h) Celoměstský projekt „Havířovská liga základních škol“

V rámci projektu dochází do 1 hodiny TV v prvních třídách kvalifikovaný trenér jednoho z 10 vybraných sportů a je nápomocen učitel TV. Činnosti jsou zaměřeny právě na daný sport, a to přiměřeně věku dětí. Projekt probíhá každoročně od září do června daného školního roku.

i) Inkluzí k rovnému přístupu ke vzdělávání v ZŠ M. Kudeřikové Havířov

Operační program

Operační program Jan Amos Komenský

Výzva

č. 02_22_002 Šablony pro MŠ a ZŠ I

Registrační číslo projektu

CZ.02.02.XX/00/22_002/0000616

Aktivity projektu

1.II/2 – Školní speciální pedagog ZŠ

1.II/4 – Školní sociální pedagog ZŠ

1.II/7 – Vzdělávání pracovníků ve vzdělávání ZŠ

1.II/9 – Inovativní vzdělávání žáků v ZŠ

1.V/3 – Inovativní vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání v ŠD

Doba realizace

9/2022 – 12/2024

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Školní vzdělávací program Škola brána vědění naplňuje výchovné a vzdělávací cíle RVP ZV. Školní vzdělávací program Škola brána vědění vychází v souladu s RVP ZV z poznatků, že:

- v základním vzdělávání jde o to, aby si žáci osvojili základní poznatky o životě kolem sebe, (nelze naučit vše, k čemu lidstvo v poznání došlo)
- k učení lze žáky motivovat a učinit je zajímavým a přiměřeným jejich věku
- nejlepších a trvalých výsledků lze dosáhnout na základě porozumění určitému jevu, toho lze dosáhnout tehdy, když žák zapojí do učení co nejvíc smyslů, když bude provádět činnosti, pozorovat, hovořit o nich, vyslovovat závěry – objevovat
- chceme-li dosáhnout dobrých výsledků u všech žáků, musíme jim dát prostor pro učení, protože stejných výsledků nelze dosáhnout u všech žáků za stejnou dobu
- kvalitu vzdělávání neurčuje množství poznatků, ale jejich propojenost, smysluplnost a použitelnost pro život
- efektivitu vzdělávání nelze založit jen na posuzování chyb žáků a na přípravě (přípravenosti) pro přijímací zkoušky, ale je nutné využít nové mechanismy k hodnocení výsledků vzdělávání postavené na průběžném hodnocení činností žáků, na ověřování schopnosti řešit problémy komplexně a na celkovém posunu žáka nejen v kvalitě vědomostí a rozvoji dovedností, ale zejména v komplexním rozvoji osobnosti žáka
- pozitivně laděné hodnotící soudy, užívané průběžně, mají vyšší motivační hodnotu
- a vedou k celkově dobrému zvládnutí učiva

Učení vede žáky ke spolupráci, podnikavosti a vynalézavosti. Učí je, že trvalých vědomostí lze nabývat hlavně na základě vlastní činnosti.

Škola brána vědění nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů, na základě objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Nehromadí jen množství vědomostí místo jejich kvality, ale snaží se rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Vyučování je založené na metodě objevování. Žáci objevují principy a zákonitosti jevů a problémů sami, na základě kroků určených učitelem. Manipulací s pomůckami a vlastní činností si žáci poměrně rychle a především trvale osvojují praktické zkušenosti, poznávají k čemu nový poznatek a dovednost slouží. Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl, a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa.

V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k sebekontrolě, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Základní metoda učení – metoda objevování – staví do popředí význam otázek žáků ve vyučování. Je-li dítě schopno k určitému jevu položit otázku, je to znamením, že o pozorovaném jevu přemýšlí, hledá vysvětlení, je schopno mu porozumět a na otázku najít správnou odpověď. V pokládání otázek pomáhá žákům hlavně pozorování určité prováděné činnosti.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žákům několik „žakovských otázek“ formuloval sám, aby je povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil i otázky neobratně formulované. Učitel brzy pozná, že se žáci ve formulaci otázek lepší, že jsou stále obratnější a pohotovější. Schopnost ptát se je jedním z klíčů k úspěšnému učení a získává se hlavně cvikem. Otázky kladené žáky ke kterýmkoli partiím učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Pro žáky je vždy při probírání nové látky nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech, kterým chceme učit, a naučit se tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytváří jejich věku přiměřený odborný slovník. Až po dokonalém zvládnutí prvních dvou kroků všemi žáky přichází na řadu automatizace – procvičování učiva činnostními i klasickými formami.

Další důležitou metodou je individualizace, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem, na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli dobře poznat, do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci pro zpětnou vazbu. Tato metoda vede také k tomu, že si žáci uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Významnou roli při této práci má zdůvodňování zvoleného řešení, tedy odpovědi na otázku, proč jsem řešení provedl právě tak. Žáka tím vedeme k přemýšlení o své práci, k jejímu srovnávání s prací spolužáků, k uvědomění si dalších možností řešení. Tato činnost přispívá značnou mírou k rozumovému vývoji žáka. Velkým kladem je chuť a radost, s jakou děti pracují.

K základním pracovním metodám patří metody aktivizující, zejména metoda situační, problémová a projektová, metody názorně demonstrační, metody slovní, zejména dialogické, metody samostatné práce, metody výzkumné, tvořivá práce s učebnicemi, pracovními sešity a didaktickými pomůckami a hrami.

Vyučovací metody jsou volné v mezích, které jsou dány přirozeným vývojem žáků. Učitel volí v těchto mezích a při dokonalé znalosti učební látky takové metody, aby v každém předmětu soustavně rozvíjel zájem žáků, a dosahoval tak co nejlepších výsledků bez přetěžování žáků a přepínání vlastních sil.

Menší nadání nebo částečná neznalost v některé oblasti by neměly být překážkou rozvoje žáka v jiných oblastech. Aby toho mohlo být dosaženo, zaměřuje se Škola brána vědění na využívání mezipředmětových vztahů. To znamená, že učí žáky užívat všech vědomostí a dovedností, kterým se naučili při každé vhodné příležitosti, ve všech učebních předmětech i v praktickém životě.

Psychologické zdůvodnění spočívá v uvědomění si toho, že nejpevnější spoje se vytvářejí životními situacemi. Psychologové totiž poznali, že v paměti vydrží dlouho, často i trvale to, co žák sám pozoroval, promyslel či vykonal. Je nutné vědět a dodržovat, že žákova paměť nemá být přetěžována zbytečnými podrobnostmi.

Při osvojování nového učiva dbáme vždy na to, aby nové učivo vycházelo z učiva předešlého, aby byly nové představy zařazovány do okruhu představ starších.

Rozvoj inteligence žáka je podporován tím, že je žákovi umožněno samostatně se rozhodovat, uvažovat, provádět svoje činnosti, učit se řešit problémy. Žák své činnosti provádí samostatně. Vedeme ho přitom k samostatnému pozorování, srovnávání, rozboru pozorovaného jevu, k vlastnímu uvažování, kladení otázek, ke komunikaci. Činnosti organizujeme tak, aby žáci byli často v situacích, které vyžadují, aby o práci přemýšleli.

Škola brána vědění se stává školou založenou na radostné práci žáků. Učitel sám je při formách výuky organizátorem a usměrňovatelem práce žáků.

Zájem žáků, který je při tomto způsobu výuky zřejmý, jejich vnitřní zaujetí pro řešení předkládaných problémů, jejich radost i z dílčích úspěchů, to vše přináší pocit vnitřního uspokojení také pro učitele. Prožívání každodenních drobných překvapení z někdy i nečekaných úspěchů žáků, které běžná výuka řadí mezi méně schopné, přináší učiteli radost, dává mu pocit naplnění a uvědomění si krásy učitelského povolání.

Při realizaci ŠVP – Škola brána vědění je třeba co nejvíce dbát na zachování přirozené skladby žakovských kolektivů. Nejlépe v počtu kolem 25 žáků. Je proto vhodné minimalizovat vyčleňování žáků talentovaných i žáků se sociálními, učebními nebo zdravotními problémy. Tyto problémy jsou zde řešeny vnitřní diferenciací, individualizací a samoučením.

Pracovní postup k dosažení určitého učební cíle se řídí nejen povahou probíraného učiva, ale též charakterem vývojového období žáků.

Nedoporučuje se hodnotit žáky podle unifikovaného modelu. Každý má mít nárok na individuální tempo, možnost chybování a znovuobjevování, hodnocení podle individuálního pokroku v učení. Každý má mít prostor na individuální projev a názor, prostor pro vzájemnou komunikaci a spolupráci.

Je třeba připravit pro žáky podmínky, ve kterých by cítili jistotu, bezpečí, sebedůvěru, sounáležitost, ve kterých by se mohli seberealizovat. V průběhu vyučování je nutné dbát na

pozitivní ladění hodnotících soudů. Uvědomit si, že všechny neúspěchy žáků, obzvláště počáteční, nepříznivě dopadají na vztah žáků ke škole i k dalšímu učení.

Školní vzdělávací program Škola brána vědění navazuje svým pojetím na tradice **české školy**, kterou lze charakterizovat

- je pozitivní vůči žákům
- podněcuje žáky k tvořivé práci
- navrácí do školy „zdravý selský rozum“
- při výuce využívá zkušeností žáků
- klade důraz na motivaci žáků k učení
- při výuce se dbá na vysvětlení, proč se čemu učí
- zpětná vazba je důležitou formou zařazovanou do každé vyučovací hodiny
- je snahou všech vyučujících, aby bylo probírané učivo žáky dobře zvládnuto
- umožňuje účelně spojovat učiva několika předmětů do projektů
- zdůrazňuje mezipředmětové vztahy

V popředí záměrů a cílů Školního vzdělávacího programu Škola brána vědění je rozvoj tvořivosti žáků. Důležitým předpokladem pro rozvoj tvořivosti je motivovat žáky tak, aby měli radost z pochopení probíraného učiva. Přitom je třeba respektovat jejich individuální vlohy. Aby žáci byli schopni tvořivě riskovat při řešení úkolů a problémů, je třeba podporovat jejich samostatnost, sebejistotu, zodpovědnost, pozitivní sebehodnocení. Učitelé se pro žáky stanou partnery a poradci, pomocníky na cestě za samo-objevováním, stanou se jejich oporou. Veškerá činnost učitelů a především žáků musí být ve finále doprovázena pocitem uspokojení a radosti z dobrých výsledků.

Dalším principem je ta skutečnost, že žák je stále podněcován k produkování myšlenek, nápadů, kladení otázek, odpovídání.

Důraz je kladen na využívání poznatků v rámci smysluplných celků, na individuální porozumění a nepřetěžování žáků. Každá činnost, která žáka zapojuje do vyučovacího procesu, která mobilizuje jeho síly, je tou nejlepší metodou získávání nových zkušeností. Ve srovnání s tradičními metodami je činnostní metoda mnoho-smyslová, motivující a je velmi často zdrojem pozitivních prožitků, bez pasivního osvojování si hotových poznatků. Žákům v různých vyučovacích předmětech při činnostech proto vytváříme situace, které budou schopni řešit. Více-smyslovým zapojením žáků do vyučování je podněcována jejich aktivita, posiluje se v nich sebedůvěra, která je vede k soustředěné práci.

Škola brána vědění zdůrazňuje individualizované a kolektivní učení.

Individualizovaným učením rozumíme kteroukoliv formu vyučování, při níž rychlost, kterou žák postupuje při osvojování vědomostí, závisí jen na jeho schopnostech a na jeho práci (činnostech). Vzdělávací program uplatňuje též výuku kolektivní.

Učitel má možnost individuálně sledovat žáky, neboť při manipulaci s věcmi se zobrazuje mysl žáků přímo před každým z nich. Může tak přizpůsobit postup výuky pozorované individuální práci žáků. Vede žáky k hovoru o pozorovaném jevu (problému), tím se mnohé objasní i ostatním spolužákům. Velký význam má také to, že nikdo není izolován. Vzájemná nápodoba činností a vyjadřování mezi žáky zefektivňuje vyučování. Vlastní činnosti zařazujeme do výuky krátce a často v různých formách, aby upoutaly pozornost všech žáků, vedly dříve či později k znovuobjevení poznatku, k pochopení učiva a jeho dobrému zvládnutí. Předchází se tak bezduchému memorování látky naučené z paměti bez porozumění. Kolektivní individualizovaná výuka s využitím činností žáků a zpětné vazby přináší do vyučovacích hodin přirozenou potřebu diferenciací a skupinové práce. Při hovoru o pozorovaném jevu jsou kladeny otázky nejen učitelem, ale i žáky navzájem.

V rámci Školního vzdělávacího programu Škola brána vědění se realizuje harmonický rozvoj tělesných i duševních schopností každého dítěte.

Umožní postupně každému žákovi, aby pocítil uspokojení nad svými dosaženými výsledky. Vědomí úspěchu je pak každému vzpruhou k překonávání překážek. Škola musí umožnit

každému žákovi takový tělesný a duševní vývoj, jakého je schopen. Způsob a míra žákova rozvoje se neposuzuje jen podle míry vědomostí, ale zejména, podle toho, s jakou jasností a jistotou dovede žák myslet, své myšlenky vyjadřovat a řešit úkoly z praktického života, jak se vyvíjí jeho osobnost ve své mnohostrannosti

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Školní vzdělávací program Škola brána vědění se v plném rozsahu ztotožňuje s výchovně vzdělávacími cíli a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

- Osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení.
- Tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.
- Všestranně a účinně komunikovat.
- Spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost.
- Projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímavost a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
- Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
- Žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
- Poznat své reálné možnosti a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

a) **Klíčové kompetence** jsou v návaznosti na celoevropský směr členěny do souborů zaměřených:

- k učení
- k řešení problémů
- komunikativní
- sociální a personální
- občanské
- pracovní

Klíčové kompetence představují soubor znalostí, dovedností, návyků a postojů, které jsou využitelné v různých učebních i praktických činnostech a situacích. Jsou klíčem k úspěšnosti člověka v celoživotním učení, v práci, zájmové činnosti i osobním životě. Na utváření klíčových kompetencí se podílejí všechny vzdělávací oblasti, které poskytují svým obsahem dostatek příležitostí k jejich naplňování. Konkrétní podoba vzdělávacích cílů a kompetencí je vyjádřena ve výchovně vzdělávacích cílech jednotlivých vzdělávacích oblastí.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky i problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc

a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení.

b) Společné postupy

Využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (moderní pedagogické trendy, skupinová práce, dialog, projekty, integrace výukových oblastí atd.).

Kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní

- učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací (tištěnými, elektronickými, apod.)
- žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku

Kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní:

- škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi.

Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, pracovní

- spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – školní rada, (obec, fakulty, pedagogicko-psychologická poradna, občanská sdružení atd.)
- žáci se účastní veřejných odborných, kulturních i sportovních akcí, na kterých aktivně vystupují se svými příspěvky
- proměna klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem, školní parlament)

c) Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, při nichž dochází k rozvoji osobnosti jako celku. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Kompetence k řešení problémů

Rozvíjíme zejména učení v souvislostech. Znamená to, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale vytváříme ucelený obraz světa. Žákům jsou předkládány takové úkoly, jejichž řešení vyžaduje znalosti z více oborů lidské činnosti, resp. vzdělávacích oblastí, a tudíž i více přístupů k řešení. Tyto kompetence rozvíjíme také využíváním co největšího množství zdrojů informací – prací s knihou, internetem, praktickými pokusy, vlastním výzkumem žáků.

Kompetence k učení

Rozvíjíme podle dané situace u každého žáka individuálně. Hlavními strategiemi jsou kooperativní učení, práce s chybou a rozvoj sebehodnocení žáků.

Kompetence komunikativní

Rozvíjíme vytvářením dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků při problémovém vyučování, při zpracovávání školních projektů z nejrůznějších oblastí a jejich výstupů.

Kompetence sociální a personální

Budujeme formami sociálního učení. Snažíme se zapojit děti do organizace činnosti školy (školní parlament). V rámci skupinového vyučování žáci přejímají různé role.

Kompetence občanské

Snažíme se rozvíjet hlavně učení sociálním a metodami sebepoznávání. Seznamujeme žáky s jejich právy, odpovědností a povinnostmi. Jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, kulturní a historické tradice.

Kompetence pracovní

U žáků rozvíjíme opět formou projektové činnosti, skupinové a individuální práce. Důležitou cestou k uvědomění si potřebnosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje v nejširším smyslu je hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí.

d) Cíle směřované k žákům a k učitelům

Cílem je, aby žáci

- poznali a osvojili si strategii učení a byli motivováni pro celoživotní vzdělávání
- zvládli základy všestranné komunikace
- naučili se spolupracovat a respektovat práci a úspěchy druhých
- byli utvářeni a projevovali se jako zdravé individuality a svobodné osobnosti
- projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací
- vnímali citové vztahy k lidem, k prostředí, kde žijí, k přírodě
- získali pozitivní vztah ke svému fyzickému a duševnímu zdraví, aktivně je chránili;
- byli schopni žít společně s ostatními lidmi, byli tolerantní a ohleduplní k druhým lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- poznali své reálné možnosti a dovedli je uplatňovat při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci
- dokázali v životě používat všech ve škole nabytých zkušeností

Cílem je, aby učitelé

porozuměli smyslu a principům vyučování a vzdělávání, tj.

- vyučovat prostřednictvím vlastní činnosti žáků, využívat smyslové poznání a zkušenosti žáků
- vytvářet prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře a chtějí se učit, které dává prostor pro žákovu seberealizaci a sebedůvěru
- poznávat (diagnostikovat) žáky, jejich potřeby a schopnosti
- dát žákům přiměřený čas k učení a vést je k trvalému osvojení vědomostí

- rozvíjet klima dobrých vztahů mezi žáky, mezi žákem a učitelem
- volit učivo ve shodě s individuálními možnostmi a zájmy žáků, klást důraz na smysluplné učení (dialog, kooperaci), respektovat schopnosti žáků
- vytvářet u žáků logické a kritické myšlení
- učit žáky pracovat s informacemi, vyhledávat souvislosti, propojovat poznatky různého druhu, rozumět grafům, diagramům a tabulkám
- rozvíjet schopnost žáků spolupracovat a pracovat v týmu
- utvářet u žáků schopnost poslouchat a brát v úvahu názory jiných lidí
- vést žáky k vlastní organizaci učení

osvojili si pedagogické dovednosti, např.

- využívat vhodných učebnic a učebních pomůcek k nim náležejícím
- využívat vhodné pomůcky pro individuální činnosti žáků
- organizovat vnitřní diferenciaci ve třídě
- hodnotit znalosti žáků, nikoli jejich slabiny
- organizovat práci žáků ve skupinách
- vytvářet projekty s využitím mezipředmětových vztahů

osvojili si vyučovací metody a formy učení, které

- podporují u žáků poznávání a aplikaci poznatků v praxi
- využívají objevování na základě tvořivosti žáků (výběr vhodných problémů)
- využívají sebekontrolu a sebehodnocení žáků

e) Přednosti

- Tempo se přizpůsobuje schopnostem žáků ve třídě.
- Charakter výuky podporuje soustředění žáků na výuku.
- Každý den přináší dítěti pokrok.
- Neustále podněcuje zájem žáků o učení.
- Důsledkem radosti z práce a zájmu žáků o učení je dobrá kázeň ve třídě.
- Žáci jsou činnostmi, svými otázkami a odpověďmi vedeni k sebedůvěře, nezávislosti a lepším pracovním návykům.
- Zpětná vazba mezi učitelem a žákem umožňuje okamžitě odhalovat chyby žáků, pracovat s nimi, průběžně a snadno je odstraňovat.
- Žáci nejsou přetěžováni, jejich psychický vývoj probíhá přirozeně.
- Učitel činnostní učení umožňuje důkladnější poznání každého žáka, vede ho k úvahám o tom, co dál který žák potřebuje ke svému individuálnímu rozvoji.
- Prostor pro naučení je dán i žákům, kteří by jinak mohli být pokládáni za průměrné nebo i podprůměrné.
- Charakter výuky dává dostatek prostoru k dobrému individuálnímu rozvoji nadaných žáků.
- Výsledky jsou trvalejší – pokračuje se až po zvládnutí předchozí látky většinou žáků – mizí špatná práce.
- Stálé podněcování žáků k samokontrolě a sebehodnocení, které činnostní výuku vždy provází, přivádí mnohé žáky k dovednosti pracovat bezchybně.
- Učení vyhovuje dětem typů zrakového, sluchového i motorického, protože se do výuky zapojuje více smyslů.
- Hodnocení žáků je snadnější, neboť učitel každým dnem může sledovat pokroky v pochopení a aplikaci učiva.
- Vytváří se velmi dobrý lidský kontakt mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem. Tento kontakt se postupně přetváří ve společně uznávaná pravidla naplněná aktivitou, spoluprací, prostorem pro každého.
- Díky aktivnímu zapojení všech žáků do výuky dochází k přirozené integraci dětí ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí.

3.3. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP.

PLPP resp. IVP sestavuje třídní učitel společně s učiteli konkrétních vyučovacích předmětů ve spolupráci se školním speciálním pedagogem a výchovným poradcem. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním se sejde školní speciální pedagog, výchovný poradce, třídní učitel a vyučující daných předmětů z důvodu stanovení cílů tak, aby bylo u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami dosaženo možná co nejefektivnějších výsledků v jejich vzdělávání. V případě nutnosti je na schůzce přítomen i ředitel školy. Jedná se především o metody práce s žáky a způsoby kontroly osvojených znalostí a dovedností. Školní speciální pedagog stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP a IVP konzultuje s pracovníky PPP resp. SPC. Hodnocení PLPP se provádí po 3 měsících, v případě zlepšení žáka se SVP se tento založí, v případě, že nedojde k jeho zlepšení, odešle se žák do PPP resp. SPC. Hodnocení IVP probíhá 2 x ročně, doplňuje se dle potřeb průběžně formou dodatků k původnímu IVP, se kterými je prokazatelně seznámen zákonný zástupce žáka.

3.3.2 Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se SVP

Při vzdělávání žáků se SVP spolupracuje škola s PPP Havířov a SPC Karviná. Pracovníci obou institucí poskytují konzultace podle potřeby a dvakrát ročně je na škole konáno konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

3.3.3 Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

Školní poradenské pracoviště školy je tvořeno školním speciálním pedagogem, který zároveň koordinuje jeho činnost, výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Školní speciální pedagog je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací s PPP.

3.3.4 Specifikace podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se SVP

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou ve škole využívána podle doporučení PPP resp. SPC a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) reedukace žáků:

- bude probíhat pod vedením školního speciálního pedagoga nad rámec povinné hodinové dotace

d) Předmět speciálně pedagogické:

- bude probíhat pod vedením školního speciálního pedagoga, resp. pedagoga, který splňuje odbornou kvalifikaci pro speciální pedagogickou péči a intervenci v rámci disponibilních hodin v jednotlivých ročnících s možností výběru:

1. ročník: 2h/Čj + 1h/Tv
2. ročník: 1h/Čj + 1h/M + 1h/Tv
3. ročník: 1h/Čj + 1h/M + 1h/Tv
4. ročník: 1h/Čj + 1h/Přv + 1/Tv
5. ročník: 1/Čj + 1/Přv + 1/Tv
6. ročník: 1/Čj + 1/F + 1/Př
7. ročník: 1/Čj + 1/Z + 1F
8. ročník: 1/Čj + 1/D + 1/Př
9. ročník: 1/M + 1/Př + 1/Z

3.3.5. Specifikace podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se SVP

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: logopedická intervence pro žáky se závažnými poruchami řeči, ergoterapie pro žáky s tělesným postižením a práce s počítačem pro žáky s tělesným postižením. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.“

3.4. Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

3.4.1. Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáků nadaných a mimořádně nadaných

PLPP resp. IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, školním speciálním pedagogem a výchovným poradcem na základě doporučení PPP. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Speciální pedagog zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Speciální pedagog po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP řediteli školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.4.2. Pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných spolupracuje škola s PPP Karviná a SPC Karviná. Pracovníci PPP poskytují konzultace podle potřeby a dvakrát ročně je na škole konáno konzultační odpoledne, určené pedagogům školy v rámci jejich DVPP.

3.4.3. Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky nadané a mimořádně nadané

Školní poradenské pracoviště školy je tvořeno školním speciálním pedagogem, který zároveň koordinuje jeho činnost, výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Školní speciální pedagog je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací s PPP resp. SPC.

3.4.4. Specifikace podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy
- občasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů a zájmových aktivit

3.5. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů.

Tabulace učebního plánu od 1.9.2023

Učební plán pro 1. stupeň ZŠ M. Kudeříkové Havířov									
Vzdělávací oblast	Min.	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD*
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	33	Český jazyk	7+2	7+1	7+1	6+1	6+1	39	6
	9	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	0
Matematika	20	Matematika	4	4+1	4+1	4	4	22	2
Informační a komunikační technologie	1	Informatika	-	-	-	1	1	2	0
Člověk a jeho svět	12	Prvouka	2	2	1+1	-	-	14	3
		Vlastivěda	-	-	-	2	2		
		Přírodověda	-	-	-	1+1	1+1		
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
		Výtvarná výchova	1	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	15	5
Člověk a svět práce	5	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celková povinná časová dotace			21	22	25	25	25	118	16

* DČD – disponibilní časová dotace

Tabulace učebního plánu od 1.9.2023

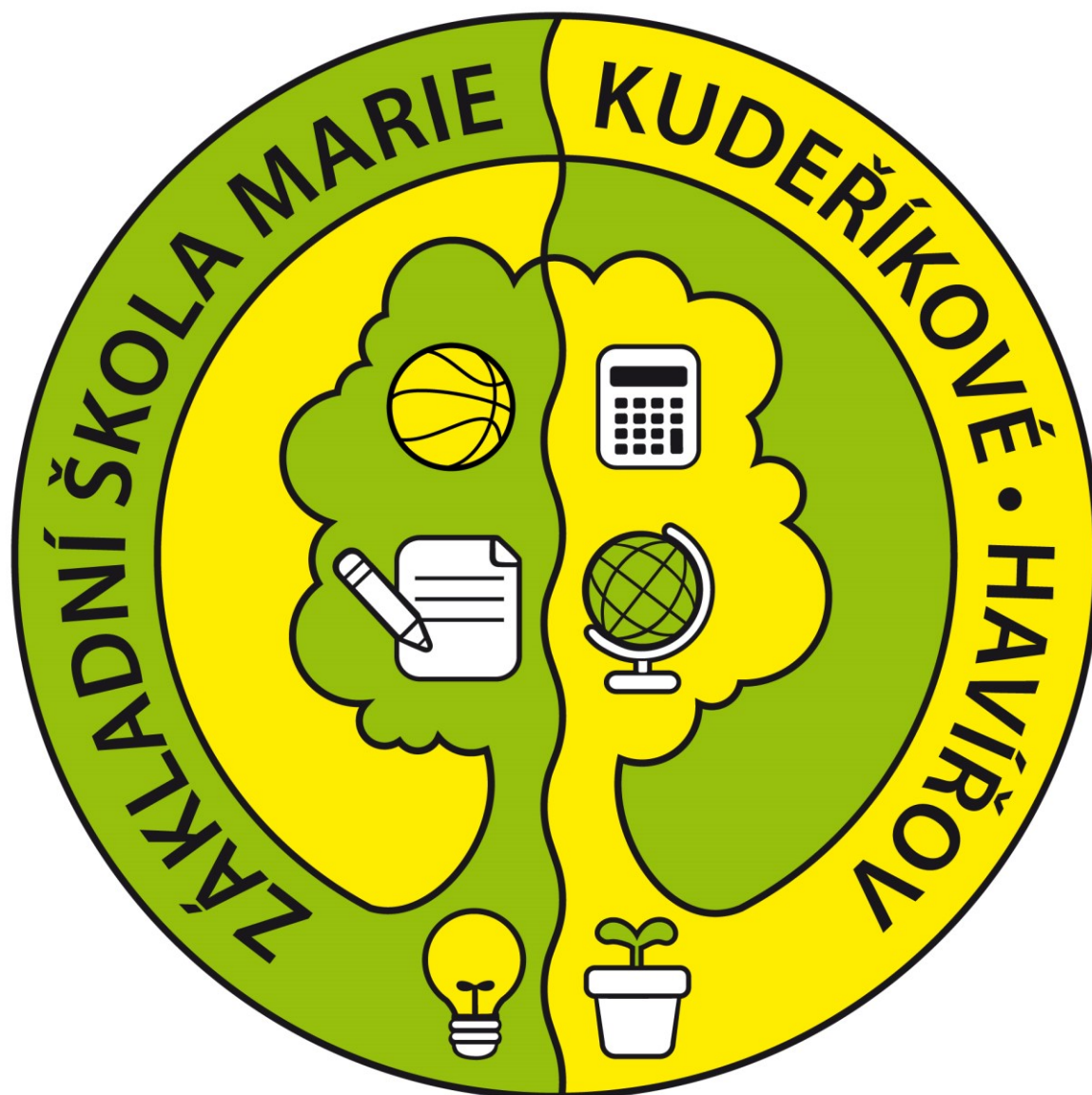
Učební plán pro 2. stupeň ZŠ M. Kuderíkové Havířov								
Vzdělávací oblast	Min	Vyučovací předmět	Ročník				Celkem předměty	Z toho DČD*
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	15	Český jazyk	4+1	4+1	3+1	4	18	3
	12	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
	6	Další cizí jazyk (německý)	0	0	3	3	6	
Matematika	15	Matematika	4	4	4	3+1	16	1
Inf. a komunikační technologie	1	Informatika	1	0	0	0	1	0
Člověk a společnost	11	Dějepis	2	2	1+1	2	8	1
		Občanská výchova	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda	21	Fyzika	1+1	1+1	2	2	8	7
		Chemie	-	-	2	2	4	
		Přírodopis	1+1	2	1+1	1+1	8	
		Zeměpis	2	1+1	2	1+1	8	
Umění a kultura	10	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
		Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	3	3	2	2	10	0
Člověk a svět práce	3	Pracovní činnosti	1	1	0	1	3	0
Předměty v rámci disponibilní dotace		Volitelné předměty	1	2	2	1	6	6
Celková povinná časová dotace			30	30	31	31	122	18

* DČD – disponibilní časová dotace

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

Volitelné předměty jsou v ŠVP koncipovány jako aktuální vzdělávací nabídka reagující na aktuální vzdělávací požadavky žáků a na aktuální vzdělávací podmínky a možnosti školy. Zařazením volitelných předmětů v 6.- 9. ročníku v hodinové dotaci do učebního plánu škola sleduje individuální rozvoj žáka podle jeho zájmu a prohlubování vzdělání v jím zvolené oblasti. Nabídka předmětů kopíruje jednotlivé vzdělávací oblasti školního plánu. Žák si vybere předmět, který bude navštěvovat z aktualizované nabídky pro daný školní rok na období celého školního roku. Počet volitelných předmětů vypsanych vedením školy ve školním roce je závislý od počtu žáků v daných ročnících, za uplatňování zásady nabídky předmětů z co největšího počtu oblastí ve spojitosti s aprobovaností pedagogických pracovníků.

Další cizí jazyk je realizován v 8. a 9. ročníku po 3 hodinách. Vzdělávací obsah výchovy ke zdraví je začleněn do výuky tělesné výchovy na 2. stupni. Na 2. stupni se vyučují volitelné předměty: 6. + 9. třídy – 1h týdně, 7. + 8. třídy – 2h týdně.

5. Učební osnovy

5.1. Učební osnovy předmětů 1. stupně	5.2. Učební osnovy předmětů 2. stupně
<p>5.1.1. Jazyk a jazyková komunikace</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Český jazyk</i>➤ <i>Anglický jazyk</i> <p>5.1.2. Matematika a její aplikace</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Matematika</i> <p>5.1.3. Informační a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Informatika</i> <p>5.1.4. Člověk a jeho svět</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Prvouka</i>➤ <i>Vlastivěda</i>➤ <i>Přírodověda</i> <p>5.1.5. Umění a kultura</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Hudební výchova</i>➤ <i>Výtvarná výchova</i> <p>5.1.6. Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Tělesná výchova</i> <p>5.1.7. Člověk a svět práce</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Pracovní činnosti</i>	<p>5.2.1. Jazyk a jazyková komunikace</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Český jazyk</i>➤ <i>Anglický jazyk</i>➤ <i>Další cizí jazyk - Německý jazyk</i> <p>5.2.2. Matematika a její aplikace</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Matematika</i> <p>5.2.3. Informační a komunikační technologie</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Informatika</i> <p>5.2.4. Člověk a společnost</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Dějepis</i>➤ <i>Občanská výchova</i> <p>5.2.5. Člověk a příroda</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Fyzika</i>➤ <i>Chemie</i>➤ <i>Přírodopis</i>➤ <i>Zeměpis</i> <p>5.2.6. Umění a kultura</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Hudební výchova</i>➤ <i>Výtvarná výchova</i> <p>5.2.7. Člověk a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Tělesná výchova</i>➤ <i>Výchova ke zdraví</i> <p>5.2.8. Člověk a svět práce</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Pracovní činnosti</i> <p>5.2.9. Volitelné předměty</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Seminář matematiky</i>➤ <i>Etická výchova</i>➤ <i>Do života společně</i>➤ <i>Sportovní hry</i>➤ <i>Seminář přírodopisu</i>➤ <i>Volba povolán</i>➤ <i>Seminář českého jazyka</i>

5.3. Průřezová témata

5.3.1. Osobnostní a sociální výchova

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení různých situací (např. konfliktů)
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k akceptaci různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a rizikového chování

5.3.2. Výchova demokratického občana

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků rozvíjí a podporuje komunikativní schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

5.3.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti

- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- vede k pochopení významu Evropské unie
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- učí hledání a nacházení společných evropských cest

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

5.3.4. Multikulturní výchova

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

5.3.5. Environmentální výchova

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

5.3.6. Mediální výchova

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci

6. Hodnocení žáků školy

6. 1. Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1. Způsoby hodnocení

Škola hodnotí žáka klasifikací. U žáků se specifickými vzdělávacími potřebami na žádost rodičů a rozhodnutí ředitele školy hodnotí slovně nebo kombinací obou způsobů.

6.1.2. Kritéria hodnocení

Klasifikace se řídí legislativními normami, které především stanovují podobu vysvědčení. Dále je rozpracována v příloze školního řádu (Hodnocení žáků), který je přílohou školního řádu.